

Торяник В. М., д.політ.н., професор, Приз О. В., к.е.н. (Дніпровський гуманітарний університет, м. Дніпро)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті підсумовано, що у ХХІ сторіччі у світовій економіці спостерігається інтенсивна глобалізація інвестиційної та виробничої діяльності, що призводить до поступового об'єднання історично відособлених і відмінних одна від одної економік у єдине ринкове господарство. У ході цього процесу відбувається утворення нової економічної системи, у якій бар'єри на шляху міжнародної інвестиційної, виробничої і торговельної діяльності або цілком відсутні, або зведені до мінімуму. В умовах глобальної економіки більшість країн світу отримала майже вільний доступ до міжнародних ринків збуту, технологій та зовнішніх фінансових ресурсів. Встановлено, що сучасний стан міжнародних економічних відносин характеризується як значними економічними та фінансовими дисбалансами між країнами, так і відсутністю єдиного підходу щодо цілей та заходів державної економічної політики. Резюмовано, що міжнародні економічні відносини – це економічні відносини між країнами з приводу виробництва, розподілу, обміну та споживання необхідних їм благ. Детальний аналіз сучасних міжнародних економічних відносин на світовій арені дав змогу виявити основні тенденції їх розвитку, а саме: великі обсяги обміну; незрівнянно більше число суб'єктів; більш масштабна (глобальна) і гостра конкуренція між товарами, послугами, продавцями, покупцями, сполучена з набагато більшими втратами під час конкурентної боротьби; специфічна інфраструктура функціонування міжнародних економічних відносин у вигляді міжнародної стандартизації та сертифікації виробництва і продукції, розвитку міжнародних перевезень, зв'язку, інформаційного середовища, світового валютного ринку тощо; особлива система регулювання міжнародних економічних відносин на національному рівні (в формі зовнішньоторговельної політики держав), двосторонньому (в рамках двосторонніх угод), регіональному (в рамках інтеграційних об'єднань), міжнародному (під егідою міжнародних організацій); набагато більший взаємозв'язок і взаємозалежність окремих форм міжнародних

економічних відносин в порівнянні з аналогічними зв'язками на внутрішньому ринку.

Ключові слова: відносини; міжнародні економічні відносини; міжнародна економіка; глобалізація; тенденції.

Постановка проблеми. Міжнародні економічні відносини – це відносини між державами, в процесі яких країни спільно на взаємовигідній основі вирішують питання економічного співробітництва, а також здійснюють обмін товарами і послугами. На форми економічного співробітництва головним чином впливають довгострокові тенденції розвитку світового господарства в цілому. До факторів, які надали серйозний вплив на розвиток міжнародних економічних відносин, відносять:

- науково-технічний прогрес, що сприяє збільшенню обсягів та асортименту міжнародного обміну товарами і послугами, розвитку та функціонування фінансового ринку;

- загострення глобальних проблем, що дозволяє активізувати міжнародне співробітництво в сфері науково-дослідних робіт, спільного освоєння надр Землі і Світового океану, охорони навколишнього середовища тощо. Під впливом факторів відбувається подальший розвиток і трансформація форм міжнародних економічних відносин.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема організації та методології міжнародних економічних відносин завжди перебуває в полі зору сучасних науковців (М. Фрідман [4], Х. Кирилич [7] та ін.). Зокрема М. Довбенко досліджувала кризу економіки [1], В. Базилевич простежив нові виклики економічної науки та освіти в епоху системних трансформацій [2]. Своєю чергою В. Небрат відстежив еволюцію теорії державних фінансів в Україні [3]. Науковий інтерес викликають напрацювання Т. Камінської, котра виокремила тенденції сучасних процесів глобалізації [5] та особливості міжнародної економічної інтеграції на сучасному етапі глобалізації [6]. І. Ханін [8] та С. Сардак [9] широко розглядали питання впливу глобалізації на економіку. Водночас нами не знайдено комплексного дослідження окресленої проблеми.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. До основної наукової проблеми слід віднести невизначеність чітких тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин з причин постійних змін у світогосподарських відносинах.

Постановка завдання. З метою визначення перспектив розвитку світового господарства у першій половині XXI століття в

статті поставлено задачу конкретизації сучасних тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин.

Основні результати дослідження. На початку XXI століття світова економіка відчула серйозні потрясіння. На європейському ринку фінансово-економічна криза 2008-2009 рр. плавно перейшла в рецесію. У нестійкому положенні знаходиться американська економіка. У ролі локомотива глобального економічного зростання експерти розглядають Східну Азію, яка благополучно пережила економічну кризу і успішно увійшла в посткризовий період. За наявною оцінкою, вже в 2010 році практично всі країни Східної Азії відновили докризові темпи зростання. Зміни, що відбуваються в світовому господарстві надають найбезпосередніший вплив на розвиток міжнародних економічних відносин.

Міжнародні економічні відносини (МЕВ) – це економічні відносини між країнами з приводу виробництва, розподілу, обміну та споживання необхідних їм благ. Основою розвитку МЕВ послужило міжнародний поділ праці (МПП). Поглиблення форм МПП накладає відбиток на розширення і вдосконалення форм міжнародних економічних відносин.

Об'єктами МЕВ виступають товари в матеріальній формі, послуги та технології, капітал, робоча сила.

Суб'єктами МЕВ є:

- на мікрорівні економічні суб'єкти різних країн (виробники і споживачі);
- на макрорівні – національні економіки різних країн і їх основні сектора;
- на мегарівні – суверенні держави як суб'єкти міжнародного права, міждержавні та наддержавні інституції МЕВ, міжнародні неурядові економічні організації.

Механізм реалізації міжнародних економічних відносин – це сукупність правових норм і інструментів щодо їх реалізації (міжнародні угоди, договори, конвенції, кодекси), прийнятих на національному і міждержавному рівні, і глобальних міжнародних економічних організаціях.

Однією з головних особливостей сучасних міжнародних економічних відносин є те, що вони відображають риси принципово нового процесу – глобалізації всіх сторін суспільного життя (економічній, політичній, соціальній, духовній). В умовах глобалізації світового господарства МЕВ набувають специфічних особливостей:

- великі обсяги обміну;
- незрівнянно більше число суб'єктів;

- більш масштабна (глобальна) і гостра конкуренція між товарами, послугами, продавцями, покупцями, сполучена з набагато більшими втратами під час конкурентної боротьби;

- специфічна інфраструктура функціонування міжнародних економічних відносин у вигляді міжнародної стандартизації та сертифікації виробництва і продукції, розвитку міжнародних перевезень, зв'язку, інформаційного середовища, світового валютного ринку тощо;

- особлива система регулювання міжнародних економічних відносин на національному рівні (в формі зовнішньоторговельної політики держав), двосторонньому (в рамках двосторонніх угод), регіональному (в рамках інтеграційних об'єднань), міжнародному (під егідою міжнародних організацій);

- набагато більший взаємозв'язок і взаємозалежність окремих форм міжнародних економічних відносин в порівнянні з аналогічними зв'язками на внутрішньому ринку.

Міжнародна торгівля є найстарішою формою МЄВ. Більше 80% всіх міжнародних економічних відносин припадає на міжнародну торгівлю. Традиційно за темпами розвитку вона в 1,5 рази перевищує темпи розвитку світового ВВП (винятком стали 2008-2009 рр., коли темпи зростання міжнародної торгівлі мали негативні величини).

В даний час характер міжнародної торгівлі істотно змінюється за рахунок її спрямованості на обмін промисловими товарами на базі подетального і постатейного (технологічного) поділу праці, що знаходить відображення в структурі зовнішньої торгівлі.

У сучасному світовому експорті товарів провідне місце (понад 70% вартості) займає продукція обробної промисловості. З цієї групи майже 50% припадає на частку машин, устаткування і транспортних засобів, де чітко проявляється тенденція зростання високотехнологічної продукції. Ринок високотехнологічної продукції сьогодні формує телекомунікаційне обладнання, електроніка, аерокосмічна техніка, медичне обладнання та фармацевтика, в тому числі на базі нанотехнологій.

У загальному світовому експорті збільшується частка послуг (у 2007 р. вона становила 25,5%, в посткризовий період частка знизилася до 20%, але намітилася тенденція зростання). В експорті послуг лідирує сектор ділових послуг (професійні та управлінські; інформаційні та комп'ютерні; передача технологій і «ноу-хау»; кадрові послуги, управління підприємством, контроль якості, ліквідація відходів виробництва; банківські та страхові, лабораторні,

ринкові і прогнознi дослідження; реклама, продаж, торгове посередництво; послуги в галузі телекомунікацій; послуги в освоєнні космосу і ін.).

У світовій торгівлі XXI століття підвищується роль країн, що розвиваються. Якщо в 1990-х рр. їх частка становила менше 30%, то в 2012 р. вона підвищилася до 40%.

За прогнозами Всесвітньої торгової організації (ВТО) істотний вплив на розвиток міжнародної торгівлі надасть науково-технічний прогрес в області техніки і технологій, а також демографічні зміни в світовій економіці. На думку експертів ВТО, країни з ринковою економікою все в більшій мірі будуть ставати джерелами нових технологій, що сприятиме подальшому впливу цих країн на розвиток світової торгівлі товарів і послуг, що найбезпосереднішим чином позначиться на русі міжнародних інвестицій.

Міжнародний рух капіталів, як і міжнародна торгівля, зумовлені міжнародним поділом праці. Об'єктивними передумовами міграції капіталу є нерівномірність економічного розвитку країн світового господарства і відповідно формування, з одного боку, щодо надлишкового для національної економіки капіталу, з іншого – наявність умов в інших країнах для отримання більш високої норми прибутку. До числа факторів, що впливають на міжнародний рух капіталу, відносяться темпи розвитку виробництва і економічного зростання, структурні зрушення в економіці, розвиток міжнародної спеціалізації і кооперації виробництва, розвиток інтернаціоналізації виробництва та інтеграційних процесів, транснаціоналізація економік і процеси глобалізації, політика лібералізації торговельних відносин.

За методологією Міжнародного валютного фонду (МВФ) міжнародні інвестиції поділяються на три групи – прямі, портфельні та інші.

Прямі та портфельні іноземні інвестиції мають різну природу і роблять різний вплив на економіку країни, що приймає. Прямі інвестиції надають інвестору право контролю, а портфельні інвестиції – ні. Прямі інвестиції є довгостроковими вкладеннями, тоді як портфельні, навпаки, – короткостроковими. Прямі та портфельні інвестиції по-різному впливають на економіку і стан фінансових ринків в країні-інвестора і країні-реципієнті. Якщо прямі інвестиції стимулюють передачу технологій, розширюють доступ інвестора на внутрішній ринок, то портфельні капітали можуть стимулювати розвиток внутрішнього ринку приймаючої країни. Портфельні інвестиції надають сильніший макроекономічний ефект (вплив на

динаміку цін, на активи, ліквідність фінансового сектора). Навпаки, прямі закордонні інвестиції в більшому ступені позначаються на мікроекономічному рівні, сприяючи зміні структури виробництва країни-реципієнта.

Зазначені три групи міжнародних капіталів – прямі, портфельні та інші інвестиції – характеризуються різною стабільністю, взаємозалежністю між обсягом і напрямками вкладень, різної роллю зарубіжних доходів як одного з джерел фінансування. Різні форми фінансових потоків можуть виконувати різноманітні функції як для країн-інвесторів, так і для країн-реципієнтів. Одна з таких відмінностей пов'язана з їх нестійкістю. Найбільш стабільними вважаються прямі інвестиції, а найменш стабільними – інші інвестиції. За наявними оцінками вкладені прямі інвестиції йдуть з країни в середньому протягом 8 років (за рахунок переведення за кордон отриманих доходів), портфельні інвестиції – через 4,5 року, а інші інвестиції – через 4 роки в середньому.

У сучасній структурі руху міжнародного капіталу намітилася тенденція зростання частки прямих інвестицій. Вступники з-за кордону прямі іноземні інвестиції (ПІІ) є вагомим структурним компонентом формування ВВП і національного інвестиційного фонду як розвинених, так і країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою.

Пряме інвестування здійснюється в основному транснаціональними корпораціями (ТНК), діяльність яких служить основою транснаціоналізації бізнесу і організації міжнародного виробництва. Помітною тенденцією останніх 10 років стало зміцнення позицій ТНК країн, що розвиваються, в першу чергу Китаю. У загальному потоці ПІІ помітно знижується частка розвинених країн: в 2012 р. – 41,9% проти 50,3% в 2011 р. із загального обсягу ПІІ в розвинені країни – на 1-му місці як і раніше знаходяться США (26,7%). Надходження ПІІ в країни, що розвиваються в 2012 р залишалось відносно стабільним і склало 680,4 млрд дол. (51,9%), де 1-е місце зберігається за Китаєм (17,6%). На країни з перехідною економікою приплив ПІІ в 2012 р. склав 81,4 млрд дол. (6,2%), з них на Росію припадає 44,1 млрд дол. (3,4%). За наявними прогнозами приплив ПІІ в 2014 р може збільшитися до 1,6 млрд дол., де збережеться тенденція зростання вкладень в країни, що розвиваються і, перш за все, в азіатський регіон.

Міжнародна міграція робочої сили. В економічній літературі є певна різниця у визначенні міжнародної міграції робочої сили. Однак, незважаючи на їх відмінність, чітко простежується єдність

центральної лінії – це переміщення працездатного населення з одних країн в інші, пов'язане з виконанням професійної діяльності, оплачуваної роботодавцями. У сучасній статистиці ООН є одна загальна для всіх груп мігрантів особливість – вони знаходяться за межами своєї країни народження (або громадянства) на період більше 12 місяців з різних причин.

Причини міграції робочої сили можна розділити на позаекономічні (війни, які змушують людей бігти від військових дій; політичні та релігійні переслідування; бажання возз'єднання сімей; природні (стихійні) лиха і економічні (пошуки нової роботи при відсутності можливості працевлаштуватися у власній країні; пошуки більш оплачуваної роботи; пошуки більш творчої роботи). За наявними оцінками, більше половини мігрантів залишають свою країну з економічних причин.

До факторів, що визначають інтенсивність сучасної міжнародної міграції робочої сили, відносяться: глобальний характер світової економічної розвитку і зростаюча взаємозалежність країн, науково-технічний прогрес, розвиток транснаціональних компаній, фази економічного циклу (в фазі підйому – попит на робочу силу, в т.ч. іноземну, в фазі кризи – спад), процеси економічної інтеграції у світовій економіці. Зокрема, зростання сучасної міграції, в тому числі і міграції робочої сили, сприяли «три революції» – в інформації, на транспорті і в правах людини. Революція в інформації дозволяє мігрантам дізнатися про можливості за кордоном, транспортна революція знизила вартість проїзду, а революція в правах людини збільшила число мігрантів.

Як для приймаючих країн (реципієнтів), так і для країн-експортерів (донорів) міжнародна трудова міграція приносить як позитивні ефекти (вони, як правило, переважають), так і негативні. З початку XXI ст. в числі негативних особливостей особливо гостро стоїть проблема зростаючої нелегальної імміграції, яка представляє собою серйозний виклик безпеки для приймаючих країн. За наявними даними, наприклад, на території ЄС проживає до 4,5 млн осіб. Для усунення негативних ефектів міграції робочої сили і посилення можливостей отримання найбільших вигод від реалій, що склалися, країни-реципієнти і донори проводять спеціальну міграційну політику. Однак, як відзначають експерти, приймаючій країні впоратися самостійно з нелегальною імміграцією практично неможливо. Вирішення цієї проблеми вимагає посилення координації дій на міжнародному рівні.

Міжнародні валютні відносини складаються між учасниками

МЕВ в процесі міжнародного обміну товарами, послугами, капіталами. Валютна система – це форма організації і регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин, закріплена міждержавними угодами. У своєму розвитку світова валютна система піддавалася неодноразовим змінам. У міру розвитку світових господарських зв'язків одна світова валютна система поступалася місцем іншій. Основний напрямок цих змін пов'язаний з переходом від системи фіксованих валютних курсів до системи плаваючих валютних курсів.

Валютний курс – це ціна грошової одиниці, виражена в грошових одиницях інших країн або міжнародних розрахунково-платіжних засобах. Він залежить від купівельної спроможності, ступеня інфляції, стану платіжного балансу, попиту і пропозиції валют.

Ступінь конвертованості національної валюти, рівень валютного курсу визначаються на валютному ринку. Валютний ринок – це сукупність національних, регіональних і світових ринків. Його суб'єктами виступають транснаціональні, великі національні банки, фінансові компанії, центральні банки, біржі та ін. Валютний ринок підрозділяється на організований (валютні біржі, на частку яких припадає понад половини всіх валютних операцій в світі) і неорганізований (позабіржові операції, іменовані міжбанківськими).

Основними організаціями, що займаються регулюванням світової валютно-фінансовою системою, є Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світовий банк, в групу якого входить Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародний центр врегулювання інвестиційних суперечок і Взаємне агентство гарантування інвестицій, створене в 1988 р.

В даний час валютна система переживає період активної трансформації, спрямованої на створення стабільних умов для подальшого економічного зростання і рівноправного доступу всіх країн світу на світові фінансові ринки. Подальший розвиток отримала міжнародна економічна інтеграція.

Висновки. Детальний аналіз сучасних міжнародних економічних відносин на світовій арені дав змогу виявити основні тенденції їх розвитку, а саме: великі обсяги обміну; незрівнянно більше число суб'єктів; більш масштабна (глобальна) і гостра конкуренція між товарами, послугами, продавцями, покупцями, сполучена з набагато більшими втратами під час конкурентної боротьби; специфічна інфраструктура функціонування міжнародних

економічних відносин у вигляді міжнародної стандартизації та сертифікації виробництва і продукції, розвитку міжнародних перевезень, зв'язку, інформаційного середовища, світового валютного ринку тощо; особлива система регулювання міжнародних економічних відносин на національному рівні (в формі зовнішньоторговельної політики держав), двосторонньому (в рамках двосторонніх угод), регіональному (в рамках інтеграційних об'єднань), міжнародному (під егідою міжнародних організацій); набагато більший взаємозв'язок і взаємозалежність окремих форм міжнародних економічних відносин в порівнянні з аналогічними зв'язками на внутрішньому ринку.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі вбачаємо у висвітленні інноваційно-інвестиційних трендів у міжнародному бізнесі.

1. Довбенко М. Криза економіки – не криза науки : монографія. К. : ВЦ «Академія», 2009. 304 с. 2. Базилевич В. Д. Економічна наука та освіта в епоху системних трансформацій: нові виклики і запити до фундаментальної теорії. *Економіка України*. 2016. № 8. С. 78–90. 3. Небрат В. В. Еволюція теорії державних фінансів в Україні : монографія. НАН України, Ін-т екон. та прогноз. К., 2013. 584 с. 4. Фридман М. Методологія нормативної економічної науки. *Філософія економіки. Антологія*. М. : Изд. Института Гайдара, 2012. С. 177–216. 5. Камінська Т. В. Тенденції сучасних процесів глобалізації. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктур* : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2011. Вип. 29. С. 49–59. 6. Камінська Т. В. Особливості міжнародної економічної інтеграції на сучасному етапі глобалізації. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Економіка*. 2011. Спецвипуск 33. Ч. 1. С. 122–126. 7. Кирилич Х. В. Проблема нерівності економічного розвитку світового господарства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Львів, 2015. 188 с. 8. Ханін І. Г., Сазонець І. Л. Теорія транснаціоналізації світової економіки : підручник. Донецьк : Юго-Восток, 2011. 280 с. 9. Gladchenko, A. Sardak, S. and Dzhyndzhoian, V. Foreign experience of public administration in the context of the economic equilibrium of synthetic economic crisis. *Modern European Researches*. Salzburg, Austria, 2017, Vol. 2. pp. 44–52.

REFERENCES:

1. Dovbenko M. Kryza ekonomiky – ne kryza nauky : monohrafiia. K. : VTs «Akademiiia», 2009. 304 s. 2. Bazylevych V. D. Ekonomichna nauka ta osvita v epokhu systemnykh transformatsii: novi vyklyky i zapyty do fundamentalnoi

teorii. *Ekonomika Ukrainy*. 2016. № 8. S. 78–90. **3.** Nebrat V. V. *Evolutsiia teorii derzhavnykh finansiv v Ukraini : monohrafiia*. NAN Ukrainy, In-t ekon. ta prohozuv. K., 2013. 584 s. **4.** Fridman M. *Metodolohiia normativnoi ekonomicheskoi nauki. Filosofiia ekonomiki. Antolohiia*. M. : Izd. Instituta Haidara, 2012. S. 177–216. **5.** Kaminska T. V. *Tendentsii suchasnykh protsesiv hlobalizatsii. Problemy pidvyshchennia efektyvnosti infrastruktur : zb. nauk. prats. K. : NAU, 2011. Vyp. 29. S. 49–59.* **6.** Kaminska T. V. *Osoblyvosti mizhnarodnoi ekonomichnoi intehtatsii na suchasnomu etapi hlobalizatsii. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser. Ekonomika. 2011. Spetsvypusk 33. Ch. 1. S. 122–126.* **7.** Kyrylych Kh. V. *Problema nerivnosti ekonomichnoho rozvytku svitovoho hospodarstva : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.02. Lviv, 2015. 188 s.* **8.** Khanin I. H., Sazonets I. L. *Teoriia transnatsionalizatsii svitovoi ekonomiky : pidruchnyk. Donetsk : Yuho-Vostok, 2011. 280 s.* **9.** Gladchenko, A. Sardak, S. and Dzhyndzhoian, V. *Foreign experience of public administration in the context of the economic equilibrium of synthetic economic crisis. Modern European Researches. Salzburg, Austria, 2017, Vol. 2. pp. 44–52.*

**Torianyk V. M., Doctor of Political Science, Professor, Pryz O. V.,
Candidate of Economics (Ph.D.) (Dnipro University of the Humanities)**

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS IN THE FIRST HALF OF THE 21ST CENTURY

The article outcome summarizes that in the 21st century an intense globalization of investment and production activities is observed in the world economy that leads to gradual integration of historically separate and distinct economies into a single market economy. In the course of this process, a new economic system is being created, in which the barriers on the way to international investment, production and trade activities are completely either absent or minimized. In terms of global economy, most countries of the world have obtained almost free access to international market outlets, technologies and external financial resources. It has been established that the current state of international economic relations is characterized by both significant economic and financial imbalances between countries and the lack of a single approach to the goals and measures of state economic policy.

It has also been abstracted out that the mechanism of realization of international economic relations is a set of legal norms and instruments concerning their implementation (international

agreements, treaties, conventions, codes), which are adopted at national and interstate levels, and global international economic organizations.

One of the main characteristics of modern international economic relations is that they reflect the features of a fundamentally new process, that is, the globalization of all aspects of social life (economic, political, social, spiritual). The detailed analysis of modern international economic relations on the global stage has enabled to reveal the main tendencies in their development. Firstly, the tendencies of large volumes of exchange, incomparably higher number of subjects and more large-scale (global) and tough competition between goods, services, sellers, and buyers, in line with much higher losses during competitive struggle. Secondly, an important tendency is a specific infrastructure of functioning of international economic relations in the form of international standardization and certification of manufacture and production, development of international transportations, communication, information environment, world currency market, etc. Thirdly, they include a special system of regulation of international economic relations at the national level (in the form of foreign trade policy of states), bilateral (in terms of bilateral agreements), regional (in terms of integrational associations) and international (under the aegis of international organizations). Finally, its tendency is much greater interconnection and interdependence of separate forms of international economic relations in comparison with identical connections in the domestic market.

***Keywords:* relations; international economic relations; international economy; globalization; tendencies.**

Торяник В. Н., д.полит.н., профессор, Приз Е. В., к.э.н. (Днепровский гуманитарный университет, г. Днепр)

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ XXI ВЕКА

В статье подведен итог тому, что в XXI веке в мировой экономике наблюдается интенсивная глобализация инвестиционной и производственной деятельности, что приводит к постепенному объединению исторически обособленных и отличных друг от друга экономик в единое рыночное хозяйство.

Установлено, что современное состояние международных экономических отношений характеризуется как значительными экономическими и финансовыми дисбалансами между странами, так и отсутствием единого подхода относительно целей и мер государственной экономической политики. Резюмировано, что международные экономические отношения – это экономические отношения между странами по поводу производства, распределения, обмена и потребления необходимых им благ. Детальный анализ современных международных экономических отношений на мировой арене позволил выявить основные тенденции их развития, а именно: - большие объемы обмена; несравненно большее число субъектов; более масштабная (глобальная) и острая конкуренция между товарами, услугами, продавцами, покупателями, сопряженная с гораздо большими потерями во время конкурентной борьбы; специфическая инфраструктура функционирования международных экономических отношений в виде международной стандартизации и сертификации производства и продукции, развития международных перевозок, связи, информационной среды, мирового валютного рынка и т.д.; особая система регулирования международных экономических отношений на национальном уровне (в форме внешнеторговой политики государств), двустороннем (в рамках двусторонних соглашений), региональном (в рамках интеграционных объединений), международном (под эгидой международных организаций); гораздо большая взаимосвязь и взаимозависимость отдельных форм международных экономических отношений по сравнению с аналогичными связями на внутреннем рынке.

Ключевые слова: отношения; международные экономические отношения; международная экономика; глобализация; тенденции.
